

— НАША СИЛА В НАС САМИХ —

СТРІЛЕЦЬКІ ВІСТІ

VETERANS NEWS

Орган Української Стрілецької Громади в Канаді

— РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ —

АДРЕСА: BOX 2121. WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

Рік II. Ч. 4. 30. КВІТНЯ 1931. WINNIPEG, MAN., APRIL 30th. 1931 Vol. II, No. 4.

Інж. Дм. Андрієвський

НАПРЯМНІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ ЗА КОРОДОНОМ*

Ми мусимо відмежувати справу пропаганди від практичної політики. Бо коли метою української пропаганди є довести чужинцям факт існування України як нації, та наявність всіх впливаючих з того факту висновків, як культурна самостійність і політичні змагання і то на всіх українських землях, то українська політика на міжнародному терені в той час мусить, сиіраючись на відповідній пропаганді, шукати практичного попертя, чи признання змагань українського народу та узгіднення цих змагань зі сторонніми чинниками.

З уваги одначе на це, що вже сама українська національна ідея криє в собі політичні постуляти, годі точно відмежувати пропаганду від політики. Що більше правдива національна пропаганда мусить узгляднити постуляти національної політики та старатися цій останній не пошкодити. В кождім разі можна встановити демаркаційну лінію між першою а другою, ствердивши, що до політики належить практичне розв'язання і переведення в життя питань, які раньше ставить і підготовляє пропаганда.

Нище подані вихідні точки нашої пропаганди, встановлені на основі дотеперіш

ньої діяльності широких кол українського громадянства, малиби спиратися на таких основних політичних заложеннях, які вже сьогодні є загально зрозумілі і загально поширені:

1. Український нарід творить одну неподільну і суцільну націю, свідому своєї відрубности від сусідніх народів.

2. Основою і оконечною метою українського національного руху є створення самостійної української держави, яка має обєднати в собі всі національні терени.

3. Сучасний поділ України між чотири чужі держави, як рівнож сучасний хаотичний стан Сходу Європи є тимчасовим і мусить раньше чи пізнійше зникнути.

*Пропаганда української справи межі чужицями, це один дуже важний політичний засіб в змаганню за визволення українського народу.

Щоби пропаганда була успішна треба її вести пляново і одноцільно. Треба, щоби люде, які мають змогу вести пропаганду, представляли чужинцям однаково ті самі справи, бо суперечности в цих справах не лише не можуть принести успіху, але можуть спричинити шкоду.

Тому подаємо повищу доповідь:

STRILECKI VISTY — VETERANS NEWS

a monthly Journal Published by the Ukrainian Veterans Ass'n in Canada
at 382 SELKIRK AVE. — WINNIPEG, MAN.

Edited by Paul Shulha

And Printed by the People's Press Co.
at 155 McGregor St. Winnipeg, Man.

Річна передплата \$1.00 — Поодинокое число 10 центів.

4. В своїм змаганні до визволення України протиставиться Московщині, як взагалі цілому азійському Сходові та шукає наближення і то так культурного, як політичного до Західної Європи.

5. Справа Західно-Українських земель, що опинилися під Польщею вьжеться щільнійше зі справою Великої України під радянським режимом. Порушення перед чужинецькою опінією першої активізує цілу українську проблему, повязання знов другої з першою надає останній міжнародної ваги та значіння.

В справі Великої України наша пропаганда на міжнародньому форумі повинна гоширювати факт відьубности Радянської України від Росії та підносити його, пояснюючи його як здебуток самого українського народу, разом з цим треба підносити небезпеку червоного імперіалізму та московського централізму, що змагаються знищити цю відрубність практично і юридично. Рівночасно повинна вона зазначувати, що ці змагання Москви зустрічають спротив цілого українського народу, що більше, навіть українських комуністичних кол та радянського уряду на Україні. Треба зазначити з натиском боротьбу населення з московським гнетом, розкриваючи державно-політичний зміст цих подій, які відбуваються на Великій Україні.

Економічну політику совітів на Україні треба трактувати, як колоніяльну і підносити при цій нагоді чинний спротив населення і урядових радянських кол на Україні проти цієї політики. Педеводження совітами індустріалізації України уважати недостаточною і вказувати на занедбання розбудови легкого промислу. Рівно-ж треба критикувати аграрну політику, т. зв. колективізації, яка коштує український нарід багато жертв. Відзначити успіхи Українців так в ділянках мате-

ріальної цивілізації, як теж духової культури, але пояснювати їх, як наслідок боротьби і змагань українського народу, а не як заслугу радянського режиму. Треба дальше підносити глибокий соціяльний і політичний здвиг на В. Україні, спричений революцією та большевицьким пануванням. Той здвиг виключає всяку можливість реставрації соціяльних відносин, чи політичних систем минулого. Тривання большевицького режиму на В. Україні пояснювати річево, а не заспокоювати публичної й чужої опінії надією на скорий неминучий упадок большевизму. Стверджувати необхідність чинної боротьби з ним та вказувати, що найпевнійшим способом повалення большевицької влади є підтримування на самих теренах бувшої російської імперії національних рухів. Організування чужої, а з окрема польської інтервенції і підпирання російської іміграції лише скріпить большевизм.

На Україні совіти дуже загрожені національними змаганнями населення; національна революція є там неминуча. Як вислід цієї революції мусить повстати самостійна українська держава. Природними союзниками Українців є сусідні народи, як Грузини, Козаки, Білорусини, а дальше Литовці, яких будучина у великій мірі є залежною від цього, чи Україна буде сильною державою. Українська держава є дальше в інтересі цілої Європи, бо вона увійшовши в систему європейських відносин доповнить її економічно і зісилить політично.

Відносно Західних Земель, то Галичину, Волинь, Холмщину треба в міжнародній пропаганді представляти, як західні провінції одної Великої України. Їх вага як цілої Української проблеми полягає в цьому, що там національна свідомість є вже сильно розвинена, яктеж в цьому, що ті землі вьжуть Україну зі Заходом,

без яких Україна є відтята від Європи і відкинена на схід.

Сучасне посідання Західних Земель Польщею уважати окупацією, опертою на насильстві і підбою цих земель. Включення українських земель в склад польської держави, зовсім не скріплює цієї останньої а навпаки її ослаблює і не дає Польщі змоги не тільки нормально розвиватись, а навіть як слід організуватись. Українці з тим насильством ніколи не помиряться і будуть далі з польським насиллям боротися. Українська пропаганда мусить освітлювати акти цієї боротьби і пояснювати чужинцям її політичний зміст.

Економічна господарка Польщі на Західних Землях є наскрізь грабіжницька, та збільшує злидні та невдоволення населення. В своєму відношенні до Українців, то Польща нічим не різниться від совітів. Не є виключена навіть тайна угода між цими двома противниками самостійності України. Така політика Польщі становить небезпеку для цілої Європи, бо вона ослаблює антибільшовицький фронт.

Польща не всилі бути теж сторожем Європи на Сх. Європи. На це вона за мала і їй бракує політичного розуму. Саме Україна є покликана до цього, щоби забезпечити на Сході Європи політичну рівновагу. Тому Польща мусить бути назад введена в її природні етнографічні кордони і лиш тоді можна буде говорити про улагодження відносин на Сході Європи. Треба далі підносити органічне пов'язання Західних Земель з цілою Україною і то у всіх напрямках і у всіх ділянках. Заінтересованість західними землями на Рад. Україні треба пояснювати не політикою радянського уряду, а тільки симпатією самого населення, в якому є широко розвинене почуття єдності.

Взаїмовідносини України з закордоном мусять бути теж узгляднені в українській пропаганді. Треба підносити зближення між Україною і Заходом, відзначати відвідини чужинцями нашого краю і Українцями із закордону. Вказувати на ті справи і на ті ділянки, які можуть зацікавити чужинця, підносити поодинокі факти виявленого інтересу до української проблеми окремими народами, подавати відомості про життя і діяльність Українців за кордоном, а зокрема факти діяльності і зв'язків нашої імміграції в Європі і за океаном.

Відносно українських земель, які знаходяться під Румунією і Чехословаччиною, то треба подавати до відома факт існування українського національного руху на тих землях і свідомість самого населення приналежності до одної нації.

Взагалі в українській пропаганді треба придержуватись цього, щоби нікого не просити ласки, а вказувати на факт зросту сили української нації і на те, що українська нація в майбутньому стане важним фактом на Сх. Європи. Не треба покликатися на абстрактні принципи, засади гуманності, але на право й об'єктивну потребу, уникати плажсивого тону, але задержувати гідність і гордість. Перед чужинцями не входити в дискусії з іншими українськими угрупованнями, бо це справляє прикрі враження. Натомість старатися позитивними твердженнями і наводженням фактів виказати правильність тих тез.

М. Цар.

УКРАЇНО!

Україно! Україно!
Нам рідная мати,
Коли скінчать над Тобою
Враги ся знущати?

Коли вони перестануть
Твою кровцю пити?
Через них Тобі Вкраїно
На світі не жити.

Ой жий любя Україно
Тай нам на потіху,
Та най ми ся не волочим
По під чужу стріху.

Бо ми Твої сини рідні
Ти нам рідна мати,
Ми за Тебе Україно
Готові всьо дати.

Ми повинні як оден
Рука в руку стати,
І з нашої Вітчизноньки
Ворогів прогнати.

Ану браття як оден
До купи зєднаймось,
І за рідну Україну
Хоч й життя віддаймо.

В. Коссар.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД А ВІЙСЬКО

Не пригадую собі точно, однак думаю що це могло бути не пізніше як в першій половині місяця падолиста р. 1918. В нашому північному галицькому повіті було скликане перше всенародне віче, котре мало на цілі зясувати українському громадянству положення творячоїся нашої української держави на землях бувшого австрійського цесарства. Вічеві бесідники поставили були собі за ціль представити значіння власної держави для українського народу як такого і для кожної одиниці нашого народу з окрема — як також і пригадати обовязки наші супроти творячоїся держави З.О.У.Н.Р. (Західної Области Української Народної Республіки.)

Народу зібралось поверх тисячів десять. Мушину в силі віку, парубки, сивоволосі старці і на диво велика маса жіноцтва ріжного віку. Думаю, що межі жіноцтвом переважали матері синів дорослих, молоді замужні жінки, а в кінці старші дівчата.

Третім з бесідників виступив представник війська. Говорив про konieczність скорого творення української армії, яка єдино має оборонити нашу молоденьку державу від ворогів, котрі по кількадезневнім проголошенню, гурмою почали йти на нашу землю. Жадав від українського громадянства високого почуття патріотизму, великої жертвенности і самопосвяти. Жадав від української жінки великого чину.

“Виряди завтра українська мати своїх синів, виряди завтра українська жено свого мужа, виряди завтра українська дівчино свого хлопця любимця — і скажіть їм Ви, українське жіноцтво, що завтра вони мають стати вже в ряди нових бойовиків і сповнити свій довг супроти вітчизни, яка народилася”.

По тих словах понісся з грудей жіноцтва плач. Захвилювалося ріжноманітне цвіття пестрих кольорів носі українського жіноцтва і у воздуху знялися плач і ридання... Цей плач і ридання шей сьогодні я чую як прийде на згадку ця хвиля першого українського всенародного віча. Він

“Як маєш очи — дивися,
Як маєш уха — слухай і міркуй”.

цей плач ще троха був би потряс і мужеським полом...

Бесідник говорив дальше:

“Не плачте українські матері, жінки і дівчата. Ви не повинні сьогодні дозволити сльозі зростити Ваші очи. Ви не повинні Вашими слізьми завдавати сум і біль борцям за Україну.

Коли Ви від 1914 р. посилали своїх найдорожчих у кроваві бої за чужого цесаря і за чужі інтереси — тоді в той час Ви могли плакати. Ви мали право плакати за своїми синами, мужами, татами і легінями, бо они йшли ляти свою кров за чужі нам інтереси. Але сьогодні, коли Ви маєте виряджати їх на те, щоби захищали Вас, Ваше українське село, Ваше українське місто, Вашу українську державу і всей наш український народ — сьогодні Ви не смієте плакати! Сьогодні чи завтра Ваше послідне слово до нового борця повинно звучати: “Не забудь, що найвідважніші рідко гинуть. Не забудь, що борешся за українську землю — нарід — державу і будь героєм. А як не вернеш, то в горю нашим буде яснити наш образ України за котрою волю і добро згинув Ти”.

Ся подія належить сьогодні вже до історії. А все таки вона віджила у моїх згадках тепер.

Я мав нагоду бути на стрілецьких сходинах одного з Гуртків, який знаходиться на фармах. І на тих сходинах — майже 13 років пізніше згадав я це всенародне віче в р. 1918. А причиною цього була ось слідуоча подія.

Оден старший добродій, який довгі, довгі літа живе в Канаді, а котрий як гість був на тих сходинах, сказав пропамятні слова. Його завваги були так влучні і так правдиво підхоплені, що вони на всіх присутних зробили велике незатерте вражіння. Говорив з него великий український патріот, який глядить практичними очима на події, які він переживає і глядить в будучі наші дні прямо в вічі. Він сказав приблизно таке:

“Наш нарід має неначе вроджену нехоть до війська. Як згадаеш у нас слово військо, вояк, війна, то люде неначе бачать чи чують щось такого, від чого треба триматися здалека. Вправді ми дуже гарно потрафимо співати військові пісні, пісні про стрілецтво, пісні про козаків — але співати лиш. Ми також радо і дуже часто співаємо пісні, в котрих йдемо на “смерть і муки“, — ми ще частійше співаємо як то ми готові “душу і тіло положити за нашу свободу“ — але це лиш в піснях. Колиж прийде до серйознішого діла, то справа представляється в трошки іншому світлі. Чому це воно так, а не інакше?

Чи може тому, що наш нарід знав довгі віки лиш військо “цісарське“ або “царське“. Чи може тому, що українському си нові приходилося звичайно багато зла і лиха зазнати в тих чужих військах? Чи може тому, що над нашим братом знущалися при війську, де володіла чужа йому мова? Де-ж глядіти того, що наш нарід з таким недовірям та страхом ставиться до того війська, до котрого йшов його син, та з таким плачем і риданням виряджали його всі односельчани поза межі свого села і пращалися з ним неначеб він йшов на певну смерть. Чи може длятого, що всі “старші“ в чужім війську були люде не його крови і кости?

Багато може знайдеться таких питань, але все-ж таки нічого не може оправдати тої “нехоти до війська“ у нашого народа, навіть до часу великої світової війни.

Бо шукаючи оправдання в часі наших визвольних боїв, або пізнійше в часі визвольної боротьби до **нинішнього дня**, нема мови.

А все-ж таки причина “нехоти до війська“ є і мабуть коріння цього зла лежить десь глибше.

Чи в народі нашім було подбано хоче в малому про відповідне виховання? Чи українська література та українські часописі відповіли свому виховавчому завданню відносно військовости? Чи наші родичі в довоєнних і по-воєнних часах подбали хоча в малому, щоб їх діти віддалися воєнному ремеслу і стали свого рода знаками його?

Знаємо, що на такі питання “миролюбів“ всезнайки наші знайдуть скору відповідь: якжеж було можна нам розводити

ся над такими галузями знання, знаходячися під чужим панованням (австрійським, царським, польським, большевицьким, чеським та румунським)? Ми-ж не могли цього чинити, але зато ми дбали, щоб родичі давали своїх дітей до шкіл і образували їх на адвокатів, професорів, священників і часом докторів...“

Справді воно так і виглядало до довоєнних часів. Боже борони, щоб хтось з українських синів був відважився піти по скінченню середньої школи до університету високої військової школи або до військової академії. Вправді не багато родичів могло спромочися на висилку сина до військової школи, але все-ж таки часть їх могла це зробити. Но ніхто цього не зробив, бо думав, що військового образования потреба лиш пануючим націям. А коли вже хтось вислав свого сина до так званої кадетської школи, то чинив це майже з мусу, бо мовляв, не знав, що з тою дитиною зробити. Але і це було в Українців рідкістю про яку можна було почувти в ряди годи. Загально говорячи у нас ніхто не був заінтересований в питанню фахового військового образования. Але може це дасться оправдати (як що взагалі о тім може бути мова) до часів передвоєнних. Бо чи був між нами такий смільчак, що перед вибухом світової війни міг сказати: за кілька років прийде хвиля, в котрій український нарід зможе добути свою державу? Думаю, що таких смільчаків не було багато.

Але це все було до війни.

Затяглася світова війна. Прийшли роки 1917—1920. Ми мали свою армію, ми мали свою державу. Ми все програли. А чи в тій нашій історичній програній не мало велике значіння власне питання фахового військового образования? Брак образованих військових провідників — командантів виказав був потребу запозичення таких фаховців від інших народів. Це всі знають...

А як ми поставилися до розвязки цього питання по програній нашій війні?

Вже 13 років минає. Правда тяжко жадати від тих, котрі поділили між себе українську землю, щоб вони образували будучих наших військових провідників. Вони учать нашу молодь на добрих вояків, які стріляти будуть вміти і будуть творити так звану “масу“. Навіть дають о-

бразовання підстаршинам і старшинам, які можуть пізнати ведення боевої одиниці, якою є сотня... але не вище і не більше

Про це вище і більше, виходить мусимо постаратися ми самі, як що справді ми позбулися нині цієї наївності, що "визволимо" Україну при допомозі петицій-меморіалів, політикування в своїх рядах, розбирання ізза особистих передупереджень ріжних хосенних українських організацій і т. д. і т. д.

Ті, що в краю, ті не можуть думати про це вище більше. Там ворог стоїть на сторожі їх починань. Там образовання таке може бути лиш таємне (але мимоходом кажучи і тут свої рідні "помагають"). Остає нам наша іміграція, яка опинилася на вільних землях Америки і Канади. В нинішніх відносинах лиш заокеанська іміграція може дати тих фахових військових людей. Горожани українського походження Америки і Канади є в тому щасливому положенню, що можуть своїх синів посилати до найвищих військових шкіл, так, як вони це роблять, коли хочуть, щоб їх сини вивчилися на учителів, професорів, адвокатів, лікарів то що.

А чи багато наших синів учиться в тих школах? Думаю, що в Канаді нікого там нема з Українців, а в Америці також ні.

І по що так сердечно багато говорить

про "визволення" з кайдан. Коли ми "практичні люде" на вільній землі Америки не беремо річ з практичного боку, а тратимо нашу енергію на річи далеко меншої ваги. А чому наші українські часописі Америки і Канади не знайдуть у себе кусника місця на присвячення таких і подібних справ.

Чому у нас і на цілком невинний відрух стрілецтва кидається болотом і вмюляється в публіку, що вони мовляв мають "ще свої шері в большевиків, шаповалівців, гетьманців і т. д., що вони самі не знають, що вони є і до чого вони прямують". Така зброя має звичайно два кінці... і тому думаю є небезпечна і для властителя її.

Чому наші провідні люде на своїх частих публичних виступах ні разу не узнали за відповідне порушити це питання, якеб могло вплинути на молодь і на родичів. Чи військова справа не лежить в їх кругу ділання, або чи вони уважають, що це не належить до їх "програми".

А все-ж таки цей добродій на "глухий провінції", коли мені приходилося чути з його уст ці слова — показав, що є у нас на заокеанській іміграції люде, що думають серійозно про наше будуче.

Дай нам таких багато — а сміло будемо глядіти в майбутне.

Саскатун, 25. березня 1931.

А. Заяць

УПАВШИМ БОРЦЯМ

Тюремні мури,
Глухі понурі...
А в мурах тих дожидають смерти,
Борці за волю України-Неньки.

Тисячі таких борців проклінає долю,
Що не в бою з крісом в руках в полю,
А в тюремних гідких мурах
Судилось вмерти на ляцьких тортурах.

Вільного духа борці вони,
Що ставлять волю і добро України
Понад всі роскоші цього світа
Понад життя і молоді свої літа.

Брязь, стук, упав замок,
Та з келії на смертний танок
Виводять ляцькі гіени
Борця за волю України.

І вивели його в подвіря,
Закутого в кайдани мов звіря,
І поставили його під муром
Борця, що друзі звали Буй Туром.

Стоїть сміливо бойовик
Лякатись смерти він не звик
І віщим духом палають його очі,
А уста проносять слова пророчі:

"Прокляті будьте ви кати,
Що зрабували наші землі і хати,
Но тисячі борців підуть до бою,
І виборять Україні - Ненці Волю".

Пронісся приказ — почувся свист,
І повалився бойовик мов скошений лист
Но тисячі борців підуть до бою
І виборять Вкраїні - Ненці Волю.

Судбури в січні 1931.

П. Ш.

ДО ДАЛЬШИХ ВИСНОВКІВ

(З приводу статті "Не повторймо старих помилок", "Сурма" лючень 1931)

Пам'ятаймо слова великого італійського політика Кавура: **"Дипломатія не може змінювати положення народів, вона може легалізувати готові факти"**.

Національні революційні події минулого року на Західних Землях України зрушили до здвоєної активності українських іміграцій європейських і американських континентів. У визвольній боротьбі українського народу на корінних українських землях припав на нашу українську іміграцію також великий обов'язок. Факти визвольної боротьби треба розголошувати масовою протестаційною акцією. Треба представити перед народами світа серед яких відносин живе український нарід на своїх землях відданих міждержавними договорами нашим відвічним ворогам. Не лише ці відносини спричинюють як раз безпосередню боротьбу проти наїзників, але також воля освободитись і бути вільними. Ціллю боротьби є створення Сам. Соб. Укр. Держави (С.С.У.Д.)

Як вже переконав нас довголітний досвід то до цієї пори "імущі власть і силу" держави світа зовсім не звертали уваги на національну і соціальну справедливість і гуманність, але в першій мірі руководилися своїми власними інтересами, а не справами поневоленої нації. Українська справа зробила заінтересовання у держав світа до тої міри, наскільки український нарід виказав доконаними фактами свою реальну силу. Зовсім ясний і зрозумілий висновок: **"дипломатична акція, це послідовний та другоно пляну чинник, котрий тільки може легалізувати готові факти"**. Без минулорічної революційної активності УВО наша пропагандивна акція у формі протестів і петицій до Ліги Націй і других держав не малаб найменшого змислу. Рівнож і осягнення повної самостійности мусить йти тою самою дорогою. Дійсною військовою своєю силою мусимо здобути самостійність для українського народу, створити С.С.У.Д., а то ді доперва певно наступить признання її (легалізованя) другими державами.

Як звичайно після старих українських метод українська суспільність замість стати одним фронтом проти ворога, пішла

старою доріжкою "Отаманії". Полишім осторонь старокраєві партійки, котрі зі страху перед терором після правил "української рабської психіки" осуджували "саботажний рух", але пригляньмося "українським дипломатам", котрим вже не грозив польський нагай.

По доконаних фактах в Галичині, українські організації, котрі пособляли ділом революційній праці, взялися енергічно одноцільним фронтом до акції протестів, взагалі до послідовної пропагандивної праці тісно звязаної з активною визвольною боротьбою в Старому Краю. Також не заспали ті українські стороництва, котрі стояли осторонь від УВО та від її акції. Замість однозгідного організованого виступу у протестній акції почалися "перегони" на всі лади і способи, поспалися взаїмні лайки, та "підставлювання ніг". Жаден український лідер чи лідерчик не заспав. Ба! — не можна в таку пору спати, коли кипить та все біжить понад наші голови. І дивне диво, місто підносити успішну роботу, зачалися злобні критичні завваги та научні поради для УВО, зачалися рівночасно "гоненія о патенти і монополі о провід в дипломатично - протестаційній акції" з одної сторони, а з другої "холодно вижидаюче становище до УВО і її діяльности", "шкідливість саботажного руху", "прямі злобні напади на УВО прикриті гучною фразою радикалізму" (по сути річи нашквіль килькох осібняків в Америці) і т. д. Словом — зібрати всі матеріяли з української преси нам представиться в очах богато людців з прикметами "Дон Кіхота", а з уроеною манією "Наполеона". Підчас коли їм сило фактів, тому, що живуть на чужині припало тільки відіграти політичну ролю у визвольній боротьбі, а це пропагувати ціль подій на рідних землях, спричинити признання ціли (створення С. С. У.Д.) зразу публичною опінією других народів, поки прийде черга на переведення її в діло — вони розпинаються від великого крику, що "вони на чолі всего українського руху і без них жаден успіх неможливий."

Не діло в цім, щоби збирати у всенаци-

ональному зрозумінню помилки іміграції взагалі. Кожний Українець на іміграції, котрий интересується теперішними подіями в Старому Краю, знає про ті всі розбіжності, та не оден з нас дискусує цю справу боронить одну або другу сторону. Коли-б ми хотіли те все зрівноважити, прийшлобся розводити сварні та полеміку без кінця. Заключення вийшлоб таке, що наші національні сили до тої міри не сконсолідовані, щоби українська суспільність могла зрівноважити цю дісгармонію, та покликати поодинокі злобні чинники до відвічальности. Колиб наш на рід був до цієї міри сконсолідований, то ми вже булиб досі державною нацією. Бо гато критиків наших минулих визвольних змагань приписує нашу невдачу "отаманії", котра розбивала наші сили. Ті самі факти виринають тепер.

Нам лишається одно діло до сповнення. Дати кілька питань і думок до критичних висновків всего національного свідомого українського громадянства:

Чи може бути успішна взагалі яка небудь українська політична визвольна акція перед другими народами і державами світа, коли за нею не стоїть дійсна українська національна сила, коли наші дипломати не докажуть фактами, що українські національні домагання є угрунтовані на реальній силі, котра бореться і буде боротися доти, доки не досягне цих домагань. Справа ясна: вперед ділами поставмо світ перед доконаними фактами наших стремлінь, а тоді дипломатично легалізуємо їх. Вже нині ділом треба нищити окупантів українськ. земель, а словом ствердженням фактами переконувати світ, що наші домагання самостійности опираються на силі, а не на фразах. Все те входить в дійсну підготовку будучого легалізованя створення Самостійної Соборної Української Держави.

Як активна визвольна боротьба в Старому Краю потребує сконсолідованої і добре організованої сили, так рівнож наша зовнішня дипломатична акція повинна поступати згідно з тими самими засадами. Ці всі політичні концепції, котрі нехтують і навіть поборюють УВО як одинокий революційний актив, та хочуть тільки фразами будувати українську державність — не мають рації істновання. В бі-

блійній історії читаємо, що жиди з великим криком обійшли сім разів довкола мури міста Єрихону і здобули його, не давши ані одного стрілу і не маючи ані одного жовніра втрати. Такі чудеса могли діятись тільки в жидів. В жадній иншій і в нашій історії такого не стрічаємо. Чи може такий самий плян мають наші політики, котрі відкидають та поборюють одинокую активну революційну організацію УВО, а тільки самим криком хочуть здобути українську державу. Цих політиків порівнуємо до того циганчука, що сів на галузь і з великою завзатістю рубає її при самім пни, не знаючи, що як перерубає ту галузь, то впаде разом з нею на землю, та тоді він не буде міг навіть крикнути.

Для нас оден вихід: Всіма силами скріпляти в першій мірі активну боротьбу на Українських Землях, а відтак доперва готові факти використати для пропаганди української визвольної справи. Реяку "єрихонську концепцію". **опрокидуємо, та будемо поборювати її як "отаманію"**, котра наслідуює "африканську гієну" і робить політичні маніпуляції на визвольнім українським русі.

Щоби "не повтарялися старі помилки" і наше визвольне діло йшло успішно вперед прийдем до дальших висновків, та розмежуймо активну визвольну працю від "єрихонської концепції" — "політичними каріристами". Істнує для нас тільки оден український національно-революційний фронт, одно тісно звязане запілля, одностійна пропагандивна акція на зовні. З твердим переконанням, що тільки доконані факти вирішать українську справу, проашоймо над скріпленням нашого національно - революційного фронту.

ОГОЛОШЕННЯ

Кооператива "КАЛИНА" пошукує рухливих кольпортерів, котрі занялибися розпродажею книжок видання Кооперативи Червона Калина у Львові. Кольпортерам дається значний опуст. По блищі інформації зголошуватись на адресу:

Кооператива "Калина"
Box 2121
Вінніпег, Ман.

З життя Гуртків

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ В ЧЕШТЬ ЗГИНУВШОГО СТУДЕНТСЬКОГО КУРІНЯ ПІД КРУТАМИ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ

В неділю, дня 5-го квітня ц. р. Українська Стрілецька Грогада Гурток ч. 13. в Мус Джо, Саск. улаштувала святочний концерт в честь згинувшого геройською смертю в нерівнім бою з московською навалю студентського курія під Крутами на Чернигівщині за волю України. Свято відбулося в місцевім Народнім Домі і викликало на присутню публику сильне вражіння, котра так численно прибула на концерт, щоби вшанувати геройську смерть молодих — шкільного віку — героїв української нації — той цвіт неньки України.

Цей святочний вечер в честь цвіту нашого народу відбувся в наступнім порядку з гарною і багатою програмою, котра складалася з хорових пісень під дерігентурою голови Укр. Стр. Громади Гуртка ч. 13. тов. Золотухи, як також деклямацій, соль і т. и. Вступне слово виголосив тов. Золотуха, який звернувся до публики, котра так численно прибула віддати пошану геройській смерті борців, зазначив, що в цей вечер ми повинні з жалем і сльозами на очах віддавати пошану поляглому цвітові кївських шкіл так, як віддають своїм борцям другі культурні народи. При сім тов. Золотуха звернув увагу Родичів на дітей, котрі своєю тихою поведінкою і чемністю повинні віддати пошану для борців нашого народу.

Програма концерту складалася з двох частин:

І. Частина.

1. Реферат присланий Головною Управою УСГ — Т-ші А. Петровський і І. Дробко.
2. Дівчата завітчують на сцені квітами могилу.
3. Завітчали дівчатонька стрілецьку могилу — мішаний хор.
4. Мати Україна, декл., — дует пані М. Золотуха і Г. Савяк.
5. Ой там при долині, дует в супроводі скрипки пані Н. і М. Черниш.
6. З відродження України, декл. десятилітньої дівчини Ев. Дропко.
7. Тихо, тихо, мандоліновий і скрипковий

квартет п-на А. Бельмас, Н. Бабіч, п-на О. Васишин і Т. Золотуха.

8. Ой зацвила черемшина, міш. хор.
9. Ой вправ стрілень, дует, пані К. Верезжан і Д. Сенків.
10. О Україно, мішаний хор.

ІІ. Частина.

1. Не пора москалеві і ляхові служити, мішаний хор.
2. Поляглим борцям, деклямація Н. Дібровський.
3. Ой орле, орле, дует в супроводі скрипки, пані Н. і М. Черниш.
4. Не забуду, деклямація С. Олійник.
5. На Вас діти, деклм. 11-літня дівчинка А. Стадник.
6. Віють вітри, соль п-на К. Савяк.
7. Невідомому стрільцеві, деклм. шк. хл. Я. Миронюк.
8. Чорна рілля ізорана, соль в супроводі скрипки п-ні М. Золотуха.
9. Про Перебийноса — мішаний хор.
10. Шкільним другом, деклямація власного укладу тов. С. Наливайко.
11. У чужині, деклямація п-на К. Савяк.
12. Я маю свій край, деклм. маленька уч. Рідної Школи М. Грегор.
13. Повіває тихий вітер, деклм. тов. І. Артимо.
14. Вечірний дзвін, соль в супроводі скрипки п-на Н. Дібровська.
15. Калина, деклм. п-ні М. Золотуха.
16. Ще не вмерла Україна, мішаний хор.

Не від річи буде вернутись до початку програми, а іменно до реферату виголошеного тт. А. Петровським і І. Дробком. Присутна публика з запертим віддыхом ви слухала реферату та при кінці нагородила бесідників довгими оплесками. При кінці реферату промовець І. Дробко візвав присутних до повстання з місць і вшановання памяти тих борців, що в обороні своєї Батьківщини віддали, що мали найдорожого, а то життя.

По рефераті дівчата прибрали в цвіти уставлену на сцені могилу з хрестом, на яким виднівся напис: "Спіть про волю-долю сніть".

Обов'язком нашого Гуртка є звернути у-

вагу на промову тов. В. Козака з Гуртка 7-го з Ріджайни, який на листовне запрошення прибув на концерт і виголосив реферат на тему: "Наше становище супроти Батьківщини і її ворогів". В своїм рефераті тов. В. Козак в коротких словах згадав історичні події минулих часів, котрі відбувались на терені нашої Батьківщини. Згадавши наші минулі трагічні події порівняв їх з подіями других європейських народів, тай присутнім стало ясно і зрозуміло, що український нарід будучи в таких невідрадних обставинах не впав на дусі, а дальше стремить до збудовання своєї Самостійної Соборної Української Держави. А коли українському народові, будучи в таких несприятливих обставинах, не пощастило увінчати свій бажаний плян успіхом, то на це склалося багато причин. Коли подивимося на сторінки нашої історії, то побачимо, що ні оден нарід не боровся так довго з дикою азійською навалою, як український. Більше 300 літ дикі монгольські племена і другі сусідні народи пустошили українські землі. Більше як 600 літ український нарід в неволі, він не упав на дусі. Повищі слова тов. Козака зробили велике вражіння на присутніх, котрим стало ясно, що український нарід як націю не всілі ніхто знищити. Дальше тов. Козак сказав, що ми повинні бути горді тим, що помимо тяжких часів, які ми пережили в нашій історії ми не впали на дусі і перенесли той хрестний шлях по яким заставила нас йти судьба і заховали до сьогодні свої найбільші цінности, свій національний скарб, а то: мову, пісню, музику, обичаї і звичаї аж до цього часу. Коли ми пережили такі тяжкі лихоліття, то ми твердо віримо в незломну силу української нації. Безсмертний нарід переможе в бою і встане местник із кровавих ран. Межи іншим тов. В. Козак згадав події світової війни, коли то і в наше віконце заблисло сонце і гричі підкреслив, що український нарід підчас великих подій революції в 1917 р. доказав щось понад свої сили, будучи в таких тяжких обставинах, маючи на собі тяжкі кайдани рабства зумів в мить знова їх пірвати і на українській землі замаєв синьожовтий прапор волі і давно ожидаєна мрія батьків наших стала реальною дійсністю. В 1919 р. проголошено соборність України і заповіт Т. Шевченка сповнився. На українській землі залунав революційний

гимн: "Не пора москалеві і ляхові служить". З жалем підкреслив тов. В. Козак, що так довго існувала Українська Держава, як довго лунали стріли гармат і скорострілів, котрі голосили по цілому світі Соборність України. Як затихли стріли гармат і скорострілів, замовкло знова по цілому світі слово Україна. Вороги, мов саранча, напали на молоду державу українського народу, котра не була ще так боездатна, щоб могла дати опір ворогам і тому мусів український нарід заломитись. Не пощастило українському народові утриматись на здобутих позиціях своєї держави, то це не значить, що вже його цілком знищили і наше громадянство не повинно нарікати на провідників українського народу, котрі брали участь в провіді, як це у нас діється. Наколи взьмем за примір другі народи пр. Німеччину, котра була всеціло боездатною державою і мала першорядну збройну силу, включаючи наймодерніші технічні винаходи, а помимо того під напором кількох ворогів нараз мусіла упасти і признати перевагу ворогів. Фактом є, що Німеччина в світової війни зломила карк і провідники Німеччини дрожащою рукою підписували понижаючі їх договори, та мусіли зречися великих надбань в користь своїх ворогів, але фактом є, що німецький нарід не сказав слова з пятном докору на адресу своїх народних провідників. А в нас що? В теперішних часах Німеччина стала знова тою сильною Німеччиною над котрою відніється знак питання хто она є? і що вона є? Гінденбург, котрий був змушений зректись своєї слави, став знова великим Гінденбургом, як був попередно, а ту силу, котру він посідає, той авторітет надали йому німецькі горожане: Коли порівнаємо ці два приміри, то безумовно треба сказати, що український нарід у цій визвольній боротьбі показав себе на ділі надзвичайно героїчним і ми не повинні накидатися на своїх провідних людей, котрі в обороні національних справ стали з пятном докору за те, що вони не здобули бажаної нам мети, а навпаки повинні шанувати честь впадших борців і тих, котрі зістали в живих, так, як шанують другі культурні народи. В дальшій промові звернув тов. В. Козак увагу присутніх, що нашими ворогами є не тільки чужі народи, котрі загарбали нашу землю і стараються поневолити наш нарід, але та-

кож ворогами є ті одиниці з поміж українського населення, котрі своєю роботою помагають нашим ворогам в пануванні над нами, супроти яких ми повинні стати одним фронтом памятаючи слідує: 1. Не роби нічого такого, що дало б -нашому ворогові користь. 2. Робити завжди те, що наносить на кожному місці ворогові шкоду.

Між иншим звернув тов. В. Козак особливу увагу на минулі осінні події в Галичині, де кров пролита борців зродила нових месників, носіїв ідеї, котрі підняли знова високо прапор нерівної боротьби проти ляхів, чим доказали ще раз грізне національне обличчя наїздникам катам. Вони не можуть байдуже дивитися на поселення колоністів мазурів на наших, зрошених нашими предками кровію — землях, на плянове нищення наших шкіл та кооператив.

Наколи нові месники виступили в обороні національних прав і не дозволяють дальше закладати польське ярмо на українську шию та привязувати до польських жолобів українське населення, то ми повинні бути горді і радіти тим подвигом нових месників. Вони не тільки словом, але і ділом доказують, що вміють постояти в обороні свого народу і наложити життям за него, так, як Христос наложив життям за ціле людство. Вони доказали свій патріотизм жертвами крові, то нам, братам і синам України не треба на це дивитись з заложеними руками, а відгукнутись на їх поклик і принести в жертву моральну і матеріальну поміч. Вони не жаліють свого життя, а ми не повинні жаліти свого гроша.

Тов. В. Козак навів малий примір з визвольної боротьби Чехів. Коли бойовики Чехословаччини давали жертву крові, то імміграція на чужині давала матеріальну допомогу на засоби акції. Гідний примір наслідування.

На прикінці згадав тов. В. Козак і тих юродивих дітей, котрі гірше ляха розпінають Україну. Вони за охлапи з ворожого жолоба віддали всьо ворогам. Вони ще не переконалися, що прийде час, що вороги самі подякують їм за юдину роботу. А тоді що вони зі собою зроблять? Найвищий час, щоб ви вже раз нарозумились і стали в спільні ряди оборонців Батьківщини.

Цілу промову тов. В. Козака присутна

публика вислухала уважно та надгороджувала промовця підчас промови гучними оплесками.

Укр. Стр. Громада Гурток ч. 13. в Мус Джо складає на цім місці свою ширу подяку тов. В. Козакові за його гарну промову. Сердечну подяку і братерське спасибі складає управа Гуртка всім особам, котрі брали участь в концерті.

Обовязком Гуртка УСГ ч. 13. є скласти ширу подяку та побажати щасливих літ всему українському загалови в Мус Джо, що так численно прибули і віддали свій українсько - національний обовязок — честь поляглим молодим героям, які під українськими Тернопілями-Крутами зложили своє молоде життя в обороні Батьківщини.

СВЯЧЕНЕ У ВІНДСОР, ОНТ.

Заходом Української Стрілецької Громади Гурток ч. 12. у Віндзор, Онт., котра міститься при тут. гр.-кат. парохії відбулося дня 13-го квітня 1931 р. "Спільне Свячене".

По вечірні о год. 8-ій відбулося посвячення пасхи. По посвяченню всі присутні за сіли за стіл до спільного спожиття свяченого. Богато людей прибуло на то "Спільне Свячене". Було також багато членів і членкинь з "Січової Організації".

о.Колцун в своїй короткій але горячій промові візав всіх до єдності і до спільної праці для добра укр. народу, а на прикінці сказав, що дай Боже, щоб на другий рік, ми Українці, святкували той Великий День на своїй вільній Українській Землі.

Потім голова УСГ у Відсор, Онт. п. В. Гулевич подякував о. Колцуну за ті горячі слова, котрі припали присутним до серця.

Пан Гулевич згадав як то недавно наше українське стрілецтво, той український витревалий жовнір, боровся за свою українську землю, де він обходив той великий день в окопах, але не з таким смутком, не з таким прибитим горем, як ми ось тут нині, але веселий, бадьорний, хоч він був серед ріжних невігод, а веселий тому, що боровся за свою власну українську справу. І по довгій, а невдалій нашій боротьбі, наше стрілецтво опинилося по ріжних континентах світа, шукаючи кращої долі на чужій землі.

І тому ми тут на іміграції в Канаді повинні організуватися, повинні єднатися, повинні залишити всякі сварки та непорозуміння між собою, бо тільки через єдність і працю в організації дійдемо до кращої і ліпшої цілі, а то до висвободження нашої Української Землі з під ярма наших окупантів. Такою організацією є Українська Стрілецька Громада і тому кождий, котрий ще не стоїть при тій організації повинен вступити в ряди тих, котрі вже стоять, ми повинні збільшити ті стрілецькі ряди так, щоби не було тут в Канаді Українця, котрий не належавби до УСГ.

Через таку працю і єдність, ми не будемо тут на чужій не рідній землі святкувати в такім смутку той Великий День, а веселі і щасливі, на своїй власній рідній вільній Українській Землі.

Потім забрав слово п. М. Гетьман, котрий стоїть при Січовій Організації. Він згадав давнє наше минуле, завзивав до єдності і праці обох організацій і закінчив словами: "Хай живе єдність і активність ідейних людей".

По спільнім свяченім відбулися великодні забави як гайка і т. и.

Рівнож відбулася розігравка на яйце, з котрого прийшло також багато доходу. Всего доходу було 59 дол., з чого чистий дохід призначено на наших укр. героїв інвалідів і на боевий фонд.

Сердечна подяка належитьсья всім тим, що причинилися і жертвували на се спільне Свячене, як рівнож за їх щирю працю, а особливша подяка належитьсья нашим панночкам, котрі дуже ревно працюють для добра УСГ.

Сердечна подяка всім жертводавцям, прихильникам і симпатикам Укр. Стрілецької Громади.

З великим жалем мушу згадати, що багато членів з УСГ не було присутних на так великім святі. Причин подавати тут не буду і не хочу, але лише згадаю, що як то оден з тих членів, котрі не були присутні, сказав одного разу на зборах УСГ у Віндсор таке:

"Буває зерно всіляке: добре, зле і ще гірше і межи зерном знайдеться кукіль і всяке инше, а щоби з того зерна вийшов добрий плід, то треба здорового зерна, а тим здоровим зерном є Українська Стрілецька Громада".

Недавно плекав то зерно, засівав його, щоби то зерно принесло добрий хосен і нараз перестав сіяти, перестав плекати його, хоч то зерно на далі таким самим позістало здоровим, а навіть ще здоровшим, но чогось сівач перестав сіяти, перестав плекати його.

Отож сіймо то здорове зерно, плекаймо його, доглядаймо, а незадовго з того доброго зерна зберемо добрий і богатий плід, котрим то плодом є "Самостійна Соборна Українська Держава.

Стрілець.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 16-го квітня 1931 р. відійшов з наших стрілецьких рядів на вічний спочинок молодий ще стрілець **Антім Кисіль**, родом з Гушанки, повіт Збараж.

Покійний прибув до Канади 1928 року в марті, полишаючи свою улюблену дружину і свою маленьку дитинку, шукаючи кращої долі тут на чужині в Канаді. По довшій блуканні по Канаді прибув до Віндсор Онт., де дістав працю у Вокер Фандрі і працюючи через довший час простудився та по короткій недузї відійшов на вічний спочинок.

Покійний був активним членом Української Стрілецької Громади вже від довшого часу, а в Гуртку ч. 12. працював від самого його засновання.

Похорон відбувся в суботу дня 18-го квітня 1931 р. при великім здвизі народу. Співав хор Української Стрілецької Громади. Пращальну надгробну промову виголосив п. Г. Поворозник.

Пращай наш Друже і Товаришу. Не сповнились твої мрії так, як Ти собі бажав. Не довелося Тобі оглядати, не довелося Тобі тішитися своєю улюбленою дружиною. Не довелося Тобі оглядати своєї Рідної Землі вільною, так як Ти сего з цілого серця бажав, а довелося Тобі Друже, так молодим цвітом, тут на чужій землі лягти в сиру землю.

Пращай Ти наш Дорогий Друже і Товаришу. Хай земля буде Тобі пером!

Стрілець.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД!

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ
за перше чвертьріччя 1931 року.

	з року 1930	Прихід	Розхід	Остає в касі
Інваліди	\$540.42	\$606.90	\$1046.20	\$101.12
Кооператива		145.98	74.48	73.50
Спілка	633.18	900.25	1420.17	113.26
Політичні Вязні	100.33	194.07		294.40
Брошури Спілки		248.90	36.49	212.41
Укр. ттр. Гр.	80.13	381.16	379.43	81.86
Ст Вісти		153.05	143.39	9.66
Книжки Ч. К.		161.45	100.00	61.45
Разом	\$1354.06	\$2791.76	\$3200.16	\$945.66
	\$4145.82		\$4145.82	

Вінніпег, Ман., 31. березня 1931.

Марія Ткачук

В АЛЬБУМ ЛЯХАМ

З нагоди відчиту виголошеного п. В. Ко-
заком 1-го лютого 1931. в Народнім Домі
в Мелвил, Саск.

У чужині проживаю
І думку думую,
Боже милий, що то дієсь
В нашім Ріднім Краю.
Причепилась клята ляшня
Бідного народу,
Так їх манить людська кривда
Як пчолів до меду.

Нищить хати, нищить працю,
Бідний люд мордує,
Нарід веться з болю, з кривди,
Вна того не чує.

Бенкетує вража ляшня
На нашій землиці,
Щоб то вже раз закінчити,
То їй ані сниться.

Лиш тепер що розгулялась
Й не дума вступиться,
Заббрала руки в крові,
Й чим раз гірш казиться.

Мучить мужів, мучить батьків,
Усіх без виімку,
Що аж тіло скатоване
Паде на долівку.

Не одного на смерть вбили
Ляхи кровопійці;
Зіли рідним дітям батька,
Зіли мужа жінці

Але вже час недалекий,
Ще дві три години,
Бідний нарід відплатиться
Проклятій гадині.

**Польський капітан інформує послів
в Оттаві**

Недавно вештався по колюарах парла-
менту в Оттаві капітан Поляк, перекону-
ючи англійських послів, що все те, що У-
країнська Стрілецька Громада написала в
своім меморіалі є неправдою, ба навіть
і шкідним для Канади.

ПРОТИАКЦІЯ ПОЛЯКІВ

Товариство польських ветеранів в Мон-
треалі видало книжку під заголовком:
*Impartial Opinion of British Journalists on
Recent Events in Poland*

поміщуючи в ній неприхильні Українцям
статті в лондонській "Ди Таймс" з 12-го
і 18-го грудня 1930. Книжечка носить да-
ту лютий 1931., а розповсюджувати зача-
ли її Поляки около 10-го березня 1930.
Стараючись захитати переконання кана-
дійської публики, що закиди Українців
звернені на адресу Польщі є правдиві.
Після відомостей Поляки роздали також
по одному примірникові всім послам пар-
ляменту в Оттаві, що безперечно є наслід-
ком критики і крику, що щось робиться
через Оттаву, щоб помочи українській
справі.

В СПРАВІ ВІДЧИТІВ І. М. КОВТАЛЮКА

В посліднім часі вплинуло до Головної
Управи Української Стрілецької Грома-
ди велике число листів з запитами чи п.
І. М. Ковталюк, котрий їздив з відчита-
ми в Саскачевані, а тепер їздить в Албер-
ті, їздить з рамени Української Стрі-
лецької Громади, Головна Управа Укра-
їнської Стрілецької Громади заявляє на
цім місці, що п. І. М. Ковталюк не є чле-
ном Української Стрілецької Громади і

не може як такий їздити з відчитами з ра
мени Укр. Стрілецької Громади.

Гол. Упр. УСГ

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

С.С. Судбури, Онт. Чи то правда, що представник УСГ виступав на листопадовім святі проти протестаційної акції, та як та справа малася?

Ніхто краще не розуміє як стрілець, що є дві річі у визвольній справі, які треба розрізняти. Перша, це запал і активна боротьба зі сторони українського народу, друга, це сторінка прихильності до визвольної української справи серед чужих народів. Коли представник УСГ на листопадовім святі в 1930 р. П. Шульга заявив, що нічого не допоможуть паперові декларації, протести і крик без активної боротьби, то кождий стрілець і кождий розумний Українець вповні погодяться з ним. П. Шульга говорив до Українців, а не до чужинців. Українці мусять зрозуміти, що не криком, а активною роботою здобудуть Самостійну Україну. І до сего взивав присутних громадян представник УСГ П. Шульга. Але ще й друга сторона визвольної справи є, якої не можна пероочувати, а то прихильність до визвольної української справи зі сторони чужинців, яку можна осянути пропагандою і інформацією. Як раз порушити цю сторінку Укр. Стрілецька Громада попросила п. М. Стечишина, який з незрозумілих причин відмовився на самім концерті. П. Шульга не міг говорити про значіння пропаганди, тоді, п. М. Стечишин не мав би був причини виступати. Вистарчилоб було п. Стечишинові сказати одно речення, що слова П. Шульги про активну боротьбу є основою визвольної справи, а поміч ним засобом її є прихильність чужинців і тому Українці мусять тих чужинців ознакомлювати, що має на цілі як раз протест, який він мав відчитати. Закиди в Голосі з дня 15. 4. 1931 ч. 15. є зовсім неоправдані. Той, що поміщує ті закиди або не вміє розрізнити цих двох справ, або розуміє, але хоче предствити справу так, неначе би стрільці її не розуміли. Доказом, що цей погляд є правдивий служать послідні події в краю. Коли УВО повела сильнішу акцію саботажу, тоді доперва і заграниця заняла прихильне становище до української справи. Колиби

активної боротьби не було, то хотяйби Українці десять разів більше протестували і переконували чужинців про свої слушні права, прихильности чужинців ніколи не булиб здобули.

М. Р. Кридор, Саск. Чому УСГ повела акцію меморіялу до канадійського правительства?

Укр. Стрілецька Громада повела акцію меморіялу не тому, щоб також щось показати, але тому, що попередна протестаційна акція не була використана. Кождий роліє, що коли Українці збираються на віче і висловлюють своє обурення і коли про це навіть подається нотатка в українській пресі, то це ще не значить, що зроблено всю роботу. В Злучених Державах пересилано ухвали протестаційних віч звичайно прямо до Ліги Націй. В Канаді цего протестаційні віча не робили і вдоволяли ся пересланням своїх ухвал до редакції Укр. Голосу, Ком. Оборони Укр. Пол. Вязнів, до Укр. Стрілецької Громади і до других часописей і організацій. Не входимо в причини, хто ввів таку десорганізацію та стверджуємо, що її в попередних акціях в роках 1928, 1929 і 1930 не було. Все-ж таки Укр. Стр. Громада числилася з фактом, що треба успішно використати протестаційну акцію і надати їй значіння, яке щирі Українці в цілій Канаді бажали її надати. Екзекутива СУС-а зробила вправді таку спробу своїм меморандум, але так незручно, що дістала поучення від нестись прямо до Ліги Націй. Треба було конечно зробити рішучий крок, та ніхто його не робив. Дня 12-го грудня представник УСГ на зборах делегатів місцевих товариств Вінніпегу порушив справу зладження такого меморіялу і вислання делегації до Оттави, чому спротивився рішучо делеган СУСа п. Свистун. Ратуючи ситуацію вкінці Укр. Стр. Громада мусила зробити те, чого сама акція вимагала, а чого ніхто не хотів зрозуміти. Меморіал до канадійського правительства мав на цілі пропаганду української справи в Канаді, заінтересувати послів кан. правительства українською справою, дати їм цілий ряд фактів і спонукати їх по можности до того, щоби заявилися прихильно до української справи. Се меморіал в великій мірі вже осянув. Не менче 50 послів переговорувало і писало в тій справі. Листи або копії їх є в наших руках. Це спонукало, що делегація англійських послів з укра-

їнських округів була два рази у прем. Беннета. Видно, що Англіїці вважають меморіал не неграмотним так, як знатоки з ексекютиви СУС-а. Рівнож ті делегації свідчать, що УСГ правильно осудила положення і що меморіал осягнув цей успіх, який можна і треба було осягнути.

М. Б. Віндзог, Онт. Чи Укр. Стрілецька Громада вислала які телеграми до когонебудь в Оттаві перед або підчас побути в Оттаві п. Свистуна, щоб пошкодити його акції?

Ніколи Українська Стрілецька Громада не писала ані не телеграфувала до Оттави, щоби пошкодити акції СУС-а, або п. Свистуна. А коли хто так говорить, то свідомо поширює неправду. Зате УСГ старалася і старається о те, щоби справу порушену в меморіалі успішно внесено в Оттаві. Однак і успіх ми вже осягнули, що в свій час проголосимо. Дивно нам, що п. В. Свистун і І. Рурик як раз їздили до Оттави, бо ніхто інший, а п. Свистун дня 12 грудня на спільнім засіданню делегатів укр. товариств у Вінніпегу заявив, що жадної делегації до Оттави не потрібно висилати, жадної акції через Оттаву не потрібно робити, а в кілька тижнів пізніше він сам поїхав туди, та говорив від

тих, що протестували. Дивні скоки льогіки п. Свистуна. Колиж п. Свистун як раз від ексекютиви СУС-а виступив проти меморіялу і висилки делегатів, а всетаки поїхав до Оттави, то безперечно про його ціль поїздки можнаби думати ріжло.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Розбудову Нації

Орган Проводу Українських
Націоналістів

виходить кожного другого місяця
подвійним числом
Містить ідеологічні, філософічні, політичні, історичні, господарські, військові, літературні та інші статті, спомини учасників української визвольної боротьби, огляди міжнародньої політики, світового господарства, життя на всіх українських землях і життя Українців на чужині та звітномлення з діяльності Організації Українських Націоналістів.
Передплату у висоті \$1.50 річно
приймає:

“КАЛИНА”

BOX 2121

WINNIPEG, MAN.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Літопись Червоної Калини

Ілюстрований журнал, виходить кожного місяця

Містить історичні та побутові статті з часів нашої визвольної війни. Описує живим і легким стилем історичні події наших визвольних змагань. Коже Українське Просвітне Товариство, як рівної кожний свідомий Українець повинні станути читачами і передплатниками цього журналу.

Передплата на рік \$2.00

Передплату слати на адресу:

“КАЛИНА”

BOX 2121

WINNIPEG, MAN.

Карта Замовлення

Тих, що бажають замовити місячник “СТРІЛЕЦЬКІ ВІСТИ”, прохаємо виповнити цю картку та вислати до нашої адміністрації.

Прохаю вислати часопись “Стрілецькі Вісти” на понищу адресу, а в залученню посилаю передплату в сумі 1 доляра.

Імя і назвиско .....

Почта .....

Провінція .....

Українська Стрілецька Кооператива “КАЛИНА”

має на складі найновіші видання кооперативи “Червоної Калини” у Львові і продає по дуже приступних цінах. Видання “Червоної Калини” — це твори учасників визвольних змагань українського народу.

В останній на списі книжці “Кожухів”, змальовує автор трагедію останків УГА, які по наказу Москви зістали вивезені на північ до табору “Кожухів”. Це доповнення споминів Шухевича. Для кожного Українця, що інтересується визвольним рухом свого народу, книжки цінні і по приступній ціні до набуття. Кожде українське товариство повинно мати видання “Червоної Калини” у своїй бібліотеці.

Назва книжки	Ціна:	Назва книжки	Ціна:
Берестейський мир	\$1.00	Масарик, світова революція, 2 томи	\$3.50
Мої спомини про недавнє минуле	1.25	Оттак собі	.40
Слота	.25	Грішник	.40
Між молотом а ковалом	.25	В огні	.75
Життя і пригоди Цяпки Ско- ропада	.75	Львів	.60
Курилася доріженька	.60	Видиш, брате мій	.60
Перед навалою	.60	в оправі	1.00
Чорторій	.60	Галаган, спомини, 2 томи	1.00
Квіти і кров	.60	На чорній дорозі	0.60
На згарищах	.60	Вадим, Б. Лепкого	.60
Спомини з часів укр. револю- ції, 3 томи	1.80	в оправі	1.00
в оправі	3.00	Договір з Денікіном	.25
Спомини Шухевича, 5 томів	3.00	Партизани, 2 томи	1.20
Глум	.35	в оправі	2.00
Чета крилатих	.75	Кожухів (табор, де больше- вики держали увязнених старшин і стрільців УГА)	.60
Хрестний огонь	.60	в оправі	1.00

Крім повище наведених видань “Червоної Калини” маємо на складі всі другі видання зі всіх галузей української літератури, включаючи театральні і музичні твори.

Книжки висилаємо на замовлення за попереднім надісланням грошей.
На СОД книжок не висилаємо

Всі книгарні в Канаді дістають книжки на тих самих умовах, на яких побирали книжки впрост з кооперативи “Червона Калина” у Львові.

Замовлення просимо посилати на слідууючу адресу:

Ukrainska Kooperatywa “KALYNA”

BOX 2121

WINNIPEG, MAN або 382 Селкірк Евню